

MARIBEL RIPOLL I M. ÀNGELS VERDAGUER

I JORNADES D'INTERCANVI CULTURAL
ELS ESCRITORS MALLORQUINS I JACINT VERDAGUER

Els dies 28, 29 i 30 d'abril de 2006 se celebraren a Mallorca les I Jornades d'Intercanvi Cultural, sota el títol *Els escriptors mallorquins i Jacint Verdaguer*. Foren organitzades conjuntament per la Càtedra Ramon Llull de la Universitat de les Illes Balears, la Càtedra Verdaguer d'Estudis Literaris de la Universitat de Vic, la Societat Verdaguer, la Societat Catalana de Llengua i Literatura, amb el suport econòmic de l'Institut d'Estudis Baleàrics i de la Institució de les Lletres Catalanes i amb la col·laboració de la Societat Arqueològica Lulliana i la Fundació Rotger-Villalonga. Les Jornades reuniren un bon nombre de participants, la majoria dels quals eren membres de les entitats organitzadores.

L'acte d'inauguració es dugué a terme a Palma, a la seu de la Societat Arqueològica Lulliana. Els Srs. Ricard Torrents i Joan Mas i Vives, directors de les Càtedres vigatana i mallorquina respectivament, parlaren molt breument sobre la necessitat de realitzar activitats conjuntes a les Illes Balears. La Sra. Maria Barceló, presidenta de la Societat, donà la benvinguda als participants i presentà el primer conferenciant de les Jornades, el P. Josep Massot i Muntaner, que, amb el títol de *Verdaguer i Mallorca*, va repassar amb tota mena de detalls les visites i les relacions del poeta amb els intel·lectuals de l'illa. Un cop finalitzada la sessió i mentre els participants visitaven el casal Aguiló que allotja des de 1967 la SAL —llegat d'un dels fundadors de la societat, Estanislau de Kostka Aguiló—, es dugué a terme l'assemblea de primavera de la Societat Verdaguer amb els disset membres de l'entitat assistents a les Jornades.

Les activitats de dia 29 es dugueren a terme en diferents espais de l'abrupte i espectacular serra de tramuntana. La primera aturada fou al monestir de Miramar, situat entre les viles de Valldemossa i Deià. Fundat per Ramon Llull al s. XIII, fou l'espai idoni per iniciar les diferents lectures literàries preparades acuradament per Llorenç Soldevila en un petit dossier que es repartí a tots els assistents. Es llegiren, al llarg de la visita al claustre gòtic, a l'ermita i al mirador, textos de Llull, Verdaguer, l'Arxiduc Lluís Salvador, Costa i Llobera i M. dels S. Oliver, molt indicats per als diferents indrets.

Després d'aquest breu recorregut pels paratges lullians, l'expedició continuà cap a son Marroig, possessió emblemàtica adquirida per l'Arxiduc Lluís Salvador al final del s. XIX, que acull un Museu amb objectes i records de Lluís Salvador, una col·lecció de ceràmica i una de pintura mallorquina del segle XIX. Era obliga-

da la visita al mirador, amb el templet de marbre de Carrara, prèvia a la conferència del Dr. Joaquim Molas sobre *Les lectures lullianes de Verdaguier* que tingué lloc en una de les antigues sales de la casa. Molas, amb una especial habilitat, refeu els vincles de l'obra de Verdaguier amb Lull i el seu *Libre d'Amic e Amat*, tot analitzant les lectures i la utilització que el poeta va anar fent en diferents èpoques del llibre lulljà.

La jornada continuà amb un dinar a son Moragues, residència dels convidats de l'Arxiduc d'Àustria. Ja de part d'horabaixa, se seguí el recorregut cultural per Valldemossa, amb noves lectures sobre l'indret —rememorant dues figures emblemàtiques de la vila, George Sand i Chopin— i la visita, malauradament curta, a la Cartoixa, en una cella de la qual el Dr. Damià Pons parlà sobre *1906: un any de glòria per a la cultura catalana; l'aportació mallorquina*, tot fent èmfasi en les vicissituds del moviment polític, intel·lectual i literari de les Illes i el que es vivia al Principat, i recordant que feia un segle la situació de la cultura catalana no era tan diferent de l'actual.

El darrer dia de les jornades fou dedicat a recórrer uns dels paratges emblemàtics de l'illa: Pollença i Formentor, enclavaments vinculats estretament amb la vida i obra de Miquel Costa i Llobera. L'activitat dominical s'inicià amb una visita al temple parroquial de la vila, en la qual l'apassionat orador Bernat Cifre —que acompanyà l'expedició tot aquell dia— recità l'*Epitafi* de Costa i Llobera, just davant el sepulcre del poeta. A continuació, es féu aturada a la casa pairal de l'autor d'*Als joves*, al jardí de la qual es varen llegir alguns textos poètics, amb repic de campanes inclòs. Gràcies a Cifre i a la propietària del casal, Maria Bou Villalonga, es pogueren visitar la sala i la cambra natal del poeta pollencí, que es conserven amb el gust i l'elegància dels tombants de segle XIX i XX.

Posteriorment, i ja enfilant cap als paratges abruptes de la península de Formentor, es visitaren ràpidament les Cases Velles de Formentor, antiga propietat dels Costa. Un cop enllestida la recitació de Bernat Cifre d'una part de *La tosa*, calgué anar fins a la seu de la Fundació Rotger-Villalonga, a Cala Murtra, on els assistents foren rebuts per alguns membres de la junta de l'entitat. La Dra. Carme Bosch pronuncià a la sala d'actes la conferència *La petita pàtria dins la poesia de Costa i Llobera*, conferència engrescadora, que revisava l'entorn de Pollença i de Formentor en l'obra de Costa, amb projecció d'alguns dibuixos inèdits de Costa i Llobera i amb mostres cantades d'algunes cançons populars pollencines. Finalment, el P. Josep Massot i el Sr. Ricard Torrents donaren per clausurades les sessions acadèmiques de les jornades.

Encara hi hagué temps perquè Cifre recités *Lo Pi de Formentor* vora el bust de Costa situat prop de l'ermita de Cala Murtra, i després d'una breu visita a la platja de Formentor, la Cala Gentil de Costa i Llobera, blava i plàcida, i del dinar al port de Pollença, les I Jornades d'Intercanvi Cultural es donaren per acabades amb la intenció de fer-ne una segona edició a Menorca durant el mes d'octubre del mateix any. Vegeu-ne la crònica en aquest mateix apartat de la revista.

Amb el desenvolupament de les diferents activitats previstes en el marc de les

Jornades s'acomplí l'objectiu primordial d'intercanvi cultural: tots els assistents participaren activament en els esdeveniments organitzats i en general hom es mostrà satisfet del resultat final. La presència de participants de diferents indrets de parla catalana, amb representants de Mallorca, el Principat i València, a semblança de les trobades dels intel·lectuals del segle XIX, possibilità el diàleg sobre aspectes culturals i lingüístics que afecten la quotidianitat de la nostra comunitat lingüística.

«Venim contentíssims de Mallorca; a mi em sembla que vinc del paradís», digué Jacint Verdaguer en una carta de 20 de maig de 1887, al cap de pocs dies de l'aplec i de les visites a Mallorca que portaren a terme, durant vuit dies, catalans i occitans —mancaren els valencians en aquella ocasió—, acompanyats per gent de l'illa. Amb tota seguretat podrien repetir-ho tots els participants a les I Jornades d'Intercanvi Cultural que quedaren impressionats per l'experiència privilegiada de visitar llocs de memòria i de bellesa de Mallorca.

MARIBEL RIPOLL I
M. ÀNGELS VERDAGUER